

Školní družina při ZŠ Školní 700, Praha 4 - Braník

Školní vzdělávací program
pro školní družinu
a školní klub

„ Učení je hra, hra je učení „

Vypracovaly: A. Šťastná, R. Papoušková, H. Němečková

Platnost: od 1. září 2007

Aktualizace: 1. září 2022 (M. Bednář, M. Kodíčková, D. Kotrla, K. Lepěšková, R. Papoušková, A. Šťastná, H. Topolančinová, V. Zahradková)

Aktualizace: 1. září 2024 (A. Šťastná a kolektiv vychovatelů)

Obsah

Charakteristika ŠD	3
Cíle a kompetence	3
Délka a časový plán	5
Formy činnosti	9
Člověk a jeho svět		
1. Místo kde žijeme	10
2. Lidé kolem nás	12
3. Lidé a čas	14
4. Rozmanitosti přírody	15
5. Člověk a jeho zdraví	17
Ekonomické, materiální a personální podmínky	19
Evaluace ŠD	19
Hygiena a bezpečnost v ŠD	20
Přílohy: Provozní řád ŠD		

Charakteristika ŠD a ŠK

- Školní družina (ŠD) a školní klub (ŠK) slouží k výchově, vzdělávání a rekreaci žáků školy. Řídí se zejména prováděcím předpisem ke Školskému zákonu – Vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.
- ŠD mohou navštěvovat žáci 1. – 3. ročníku ZŠ. O zařazení žáka do družiny rozhoduje ředitel školy. Žáci 4. a 5. tříd jsou přijati do školního klubu.
- ŠD tvoří 8 oddělení do maximálního počtu 30 dětí. Jednotlivá oddělení jsou homogenní (tj. v oddělení jsou žáci jedné třídy).
- Činnost vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro odpočinek dětí po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času.

Cíle a kompetence

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2 odst. 2 Školského zákona.

Naše cíle jsou:

- Kompenzovat u dětí jednostrannou zátěž během školního vyučování.
- Osvojení si takových názorů, schopností a dovedností, které umožní dětem dobře zvládnout současný i budoucí život.
- Správně motivovat děti nabídkou zájmové činnosti a rozvojem praktických dovedností v různých činnostech je naučit vztahu k vlastnoručně vytvořenému výrobku.
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací (uvědomění si citu k vytvořené věci).
- Vést děti ke schopnosti podřízovat se (dle potřeby) a chápat při tom vzájemné vztahy nadřízenosti a podřízenosti v kolektivu.
- Rozvíjet u dětí kamarádství, vést je ke komunikaci, rozvíjet jejich schopnost respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých.
- Využívat poznatky, které děti získaly ve škole a vhodným způsobem na ně navázat ve výchovné činnosti.
- Využívat preventivního programu školy formou sociálních a komunikačních her (správné řešení konfliktních situací).
- Pěstovat základní pohybové dovednosti dětí a jejich schopnosti odpočinku, rekreace a zájmové činnosti.
- Pozorovat přírodu, vést děti k její ochraně, vysvětlovat neznámé a nepochopené pojmy.
- Podporovat u dětí etnickou, náboženskou a kulturní toleranci.

Cílem výchovně vzdělávací činnosti je utvářet všestranně a harmonicky rozvinutou tvůrčí osobnost s ohledem na biologický, psychický a sociální rozvoj.

Z hlediska **biologického rozvoje** vychovatelka vede děti:

- k pravidelnému každodennímu cvičení a pohybu zejména na zdravém vzduchu
- k osvojování, upevňování vědomostí a návyků týkajících se hygieny, ochrany zdraví, předcházení nemocem a úrazům

- k upevňování návyků správného držení těla a zdokonalování nervosvalové koordinace
- k odstraňování špatných návyků

Psychický rozvoj se týká rozvoje rozumového, citového a volního.

V oblasti **rozumového rozvoje** vede vychovatelka děti:

- k využívání poznatků, které děti získaly ve škole i v běžných životních situacích
- k osvojování přiměřené dovednosti pracovat s knihou a s jinými častěji užívanými informačními pomůckami / mapy, atlasy, encyklopedie, časopisy /
- k rozšiřování, prohlubování a kultivování osobitých zájmů a schopností
- k pochopení a používání znaků, pomocí kterých lidé komunikují / řeč, gesta, mimika, písmo, hlavně ke zdokonalení jazykového projevu

V oblasti **rozvoje citů** vycházíme z předpokladu vytvoření dobrého vztahu mezi vychovatelkou a dětmi.

Vychovatelka vede děti:

- k vytváření kladných citových vztahů k přírodnímu a společenskému prostředí,
- k formování vyšších kladných citů intelektuálních, estetických, morálních
- ke správnému řešení konfliktních situací, k rovnováze mezi citovou a rozumovou složkou psychiky

V oblasti **rozvoje vůle** vede vychovatelka děti:

- k potlačování nevhodného impulzivního jednání a k schopnosti jednat v souladu s požadavkem vychovatelky
- k samostatnému řešení nejrůznějších úkolů a situací
- k sebeovládání, překonání vnitřní nechuti k činnosti

Při **uspokojování sociálních potřeb** dětí je nutné přihlížet k jejich individuálním zvláštěm a sladit je s úkoly výchovy celého oddělení. Z tohoto hlediska vede vychovatelka děti:

- k osvojování běžných společenských zvyklostí a pravidel kulturního chování a jejich uplatnění ve škole, doma i na veřejnosti
- k uvědomování si svého postavení v různých společenských skupinách
- k podřizování se zájmům většiny, k chápání potřeby uvědomělé kázně, k pochopení odpovědnosti za její porušení

Výchovně vzdělávací cíle a záměry vychovatelka uskutečňuje především v praktických činnostech dětí.

Jedná se zejména o tělovýchovnou, estetickou a odpočinkovou zájmovou činnost, kterou plánuje cílevědomě s ohledem k prostorovým a materiálním možnostem ale i k potřebám, přáním a schopnostem kolektivu.

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi.

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny tyto klíčové **kompetence**:

1. kompetence k učení	4. kompetence sociální a personální
2. kompetence k řešení problémů	5. kompetence občanské, činnostní a pracovní
3. kompetence komunikativní	6. kompetence k trávení volného času

Délka a časový plán

Plán výchovně-vzdělávací činnosti ve ŠD

/září, říjen, listopad/

A. Odpočinková činnost:

- odpočinek na koberci
- individuální rozhovory na různá témata
- stolní a společenské hry, individuální hry dle výběru dětí
- společná četba, vlastní četba, kreslení
- sledování dětských filmů

B. Rekreační činnost:

- denní vycházky dle počasí na školní zahradu a okolní hřiště
- tělovýchovné chvíle s různým zaměřením
- pohybové hry s hudebním doprovodem

C. Zájmové činnosti:

1. Přírodovědná činnost:

- pozorování změn v podzimní přírodě
- projekty s podzimní tematikou
- sběr přírodnin / kaštiny a žaludy / jako krmení pro zvířata
- práce s přírodovědnou encyklopedií

2. Estetickovýchovná činnost:

- výrobky z přírodnin a tvorba výstavek
- výroba družinového časopisu
- návštěva kulturních zařízení a výstav
- kreslení a malování na podzimní téma s využitím různých technik a materiálů, výtvarné soutěže
- pořádání celodružinových akcí dle pololetního plánu

3. Tělovýchovná činnost:

- kolektivní hry s míčem, závodivé hry a soutěže
- cviky na uvolnění a protažení
- využití horolezecké stěny a průlezek na školní zahradě
- celodružinové soutěže v tělocvičně

4. Příprava na vyučování:

- individuální vypracování domácích úkolů dle zadání
- didaktické hry k procvičování a prohlubování probrané látky
- smyslové hry
- vedení k trvalé péči o školní věci

Plán výchovně-vzdělávací činnosti v ŠD

/ prosinec, leden , únor /

A. Odpočinková činnost:

- klid na koberci, práce s dětskými časopisy, četba pohádek a knih na pokračování
- rozhovory o dětských problémech a zážitcích
- volné hry podle výběru dětí / stolní, společenské i tvořivé /
- hádanky, hlavolamy, logické a postřehové počítačové hry
- seznámení s lidovými tradicemi a zvyky

B. Rekreační činnost:

- denní vycházky do zimní přírody, poznávání bližšího i vzdálenějšího okolí
- tělovýchovné chvíle s kondičními prvky, péče o správné držení těla
- hudebně pohybové hry
- hry na sněhu, hry se sněhem

C. Zájmové činnosti:

1. Přírodovědná činnost:

- pozorování zimní přírody, praktické poznávání vody v různých skupenstvích
- pozorování a vyprávění o životě zvířat a ptáků
- besedy o nutnosti ochrany přírody, péče o zvěř v zimě
- práce s encyklopedií zvířat

2. Estetickovýchovná činnost:

- kreslení na náměty zimní přírody, využití různých druhů malířských technik
- výroba vánočních předmětů a příprava na vánoční trhy
- výchovné besedy o významu zdraví, chování a vhodném oblečení při různých příležitostech
- spoluvytváření družinového časopisu / literární příspěvky, křížovky /
- spolupráce při zápisu budoucích prvňáčků do školy, výroba dárečků k zápisu
- návštěva kulturních zařízení /divadlo, výstava /
- plnění úkolů v celoročním projektu jednotlivých oddělení

3. Sportovní činnost:

- zimní sportovní činnosti
- kondiční a posilovací cvičení se zaměřením na různé svalové partie
- závodivé hry jednotlivců i družstev
- míčové hry venku i v tělocvičně
- sportovní utkání ve vybíjené s družstvem z jiné ŠD

D. Společensky prospěšná a sebeobslužná činnost:

- péče o dodržování hygienických pravidel, uplatňování zdravotnické osvěty k předcházení různým onemocněním , význam vitamínů a prevence
- vedení dětí k pomoci v domácnosti
- ekologická výchova /trídění odpadu, plýtvání potravinami /

E. Příprava na vyučování:

- u písemné přípravy dbát na základní podmínky dobrého vypracování úkolu / dostatečný prostor, klid/, trvalá péče o pořádek ve školních věcech
- didaktické hry vhodné k opakování a procvičování probíraného učiva
- ověřování osvojených poznatků v praxi formou soutěží, procvičování na počítači

Plán výchovně-vzdělávací činnosti ŠD
/ březen, duben /

1. Odpočinková činnost:

- stolní a společenské hry, počítačové hry
- hádanky, rébusy, soutěže v řešení logických úloh
- společná četba, vyprávění, práce s dětskými časopisy
- volné hry dle výběru dětí

2. Rekreační činnost:

- denní rekreační vycházky
- tělovýchovné chvílky v průběhu různých zaměstnání
- sezónní činnosti / pálení čarodějnic /, pohybové hry venku
- soutěže a kvízy s náměty ze společenskovední oblasti / motanice /
- vycházky rozšiřující poznatky z prvouky, poznávání a pozorování přírody

3. Přírodovědná činnost:

- sledování změn v jarní přírodě při vycházkách
- vycházky do lesíku / Dobeška /, k vodě, na louku
- zřizování koutku živé přírody, sítě letniček, pozorování vývoje rostlin
- od semínka, přesazování, kypření, zalévání
- sítě pšenice k Velikonocům

4. Estetickovýchovná činnost:

- jednoduché grafické techniky s jarními náměty
- ilustrace různých zážitků / z výletu, poslechu hudby, četby.../
- práníčka a výrobky na velikonoční téma / kraslice, ukázka pletení pomlázky /
- práce s papírem, skládání a lepení
- výroba časopisu Družinový blesk
- návštěva divadelních představení

5. Sportovní činnost:

- význam pohybové činnosti v denním režimu
- závodivé hry na hřišti, míčové sportovní hry / hod na koš, přihrávky /
- besedy o různých druzích sportů, známí sportovci
- přátelské utkání ve vybíjené se ŠD z okolí

6. Příprava na vyučování:

- písemné vypracovávání domácích úkolů, procvičování probírané látky
- vedení žáků k samostatnosti, správnému učení, individuální pomoc slabším žákům
- prohlubování znalostí pomocí didaktických her

Plán výchovně vzdělávací činnosti ve ŠD

/ květen, červen /

A. Odpočinková činnost:

- stolní a společenské hry
- společná četba na pokračování, vyprávění
- vyprávění o individuální zájmové činnosti
- práce s dětskými časopisy

B. Zájmové činnosti:

1. Estetickovýchovná činnost:

- jarní náměty / jednoduché grafické techniky /
- ilustrace četby
- výroba drobných dárků a přáníček ke Dni matek
- loutkové divadlo, dramtizace pohádek
- pohybové kreace na hudební doprovod

2. Společenskovědní činnost:

- svátky v květnu
- osvobození vlasti
- Den matek, Den dětí
- besedy o rodině, pomoc rodičům, o životě dětí ve světě
- práce na přípravě družinového časopisu

3. Přírodovědná činnost:

- změny v jarní přírodě, nutnost ochrany přírody
- jak vznikla Země, planety ve vesmíru, práce s encyklopediemi
- vycházky do jarní přírody, práce v koutku živé přírody
- zhotovování herbáře, poznávání květin ve volné přírodě
- výlet parníkem do ZOO

4. Tělovýchovná činnost:

- jarní turnaje ve sportovních hrách mezi odděleními, přátelská fotbalová utkání s okolními školami
- využívání různých náradí v tělocvičně, zařazování prvků jógy
- drobné a míčové hry / honičky, hry obratnosti, vybíjená /
- soutěž ve znalosti pravidel silničního provozu
- vycházky na sportoviště k Vltavě, využití přírodních a umělých překážek ke skokům, běhu, prolézání
- besedy k významu trpělivosti, vytrvalosti a čestnosti ve sportu

C. Příprava na vyučování:

- didaktické hry k prohlubování a procvičování učiva z hlavních předmětů
- hádanky a rébusy na rozvoj logického myšlení
- procvičování čtení různě obtížných textů, jazykolamy

Formy činnosti

- **Pravidelná činnost** je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového charakteru.
- **Příležitostné akce** přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností. Jsou to například besídky, slavnosti, kulturní představení a projekty.
- **Spontánní aktivity** zahrnují každodenní individuální činnosti (hry s hračkami a stavebnicemi), pobyt venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry v tzv. koncové družině (v době, kdy jsou slučována oddělení).
- **Odpočinkové činnosti** jsou klidové činnosti po obědě, například poslechové činnosti a individuální hry.
- **Příprava na vyučování** zahrnuje především didaktické hry, vypracování domácích úkolů (po dohodě s rodiči) a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.
- Základním prostředkem činnosti školní družiny je **hra** založená na **zážitku** účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Náš domov	Vyprávění si o životě rodiny. Kreslení a malování, jak trávíme s rodiči společný volný čas. Besedy, co kdo dělá v našich rodinách (kresba, malba, koláž, hry). Popis domů (bytů), v nichž bydlíme, jejich zařízení. Stavění domů z dřevěných kostek. Návrhy domu našich snů. Zařizování našeho pokoje – vystřihování nábytku a dalšího vybavení z barevných papírů, dokreslování a koláže z prospektů.	3,4,5 4,6 3,6 2,3,4, 2,3,5 2,4,5 2,3,4,6
	Škola	Prohlídka školy, seznámení s prostory a podzemními chodbami a orientace ve škole. Seznámení s odbornými učebnicemi a kabinety naší školy. Výzdoba ŠD, návrhy a kresba erbů ŠD. Spolupráce při tvorbě našeho časopisu Družinový blesk. Hledání pokladu ve škole nebo v blízkém okolí – orientační závod. Povídání o cestě do školy a domů. Bezpečnost cesty. Seznamování s dopravními značkami v našem okolí – vycházka. Soutěže ve znalosti dopravních značek a předpisů. Výroba dopravních značek. Kresba hromadných dopravních prostředků. Hry na cestování vlakem, autobusem, metrem..., / role cestujícího dítěte, dospělého, revizora atd./. Seznámení se s povinnou výbavou kola – beseda s názornými ukázkami.
Naše město a okolí	Vycházky za zajímavostmi našeho okolí a centra města (budovy, muzea, mosty, sochy, pomníky, dominanty atd.). Kresba oblíbených míst, kde je nám dobře, kam rádi chodíme. Společné výtvarné zobrazení našeho města – někdo maluje domy, jiný stromy, další sochy...Sestavení kolektivních prací a koláží. Návrhy ideálního města - obrázky, stavebnice. Kresba mapy našeho okolí a místa, kam chodíme na procházky. Stavba města z kostek. Stavba krajiny z přírodnin (písek, kamínky, větvičky). Hry na průvodce Braníkem, seznámení návštěvníka s okolím školy, důležitými budovami a místními pamětihodnostmi. Seznámení se s nabídkou místních služeb v Braníku a jeho okolí (opravny, kadeřnictví, restaurace, divadla, kina, sportovní zařízení...) Přispívání články do místních novin Prahy 4 Tučňák.	1,2,5,6 1,3,4 1,2,5 1,2,4 2,5,6 2,4,5 2,3,5 1,2,3,4,5 2,4 1,3,4

Člověk a svět práce	Kreslení budoucího povolání.	1,3
	Nákup a prodej - hra: Na obchod.	2,3,4
	Besedy o tom, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili – přehráváme scénky.	1,2,3
	Zamýšlení se, co bychom udělali, kdybychom našli malého kamaráda, který se ztratil.	2,3,5
	Besedy o práci příslušníků policie a porušování zákona (alkohol, drogy, krádeže apod.) a jak takovému trestnému jednání předcházet.	1,4
	Hry na Ztráty a nálezy (našli / ztratili jsme peněženku, doklady, klíče atd.)	1,3,5
	Hry na poštu a doručovatele, píšeme dopisy a pohledy.	1,4,5
	Hledání domu podle adresy (jak se hledá adresát, jak se číslují domy?). Na budovách hledáme popisná čísla, názvy ulic.	1,2 2,3,5
	Návrhy známek s místními motivy.	2,4,5
	Návštěva knihovny - exkurze, beseda, soutěž	1,3,4,5,6
	Vyhledávání knih, kde se píše o našem městě, četba pověstí, besedy o historii města.	1,2,3,6
	Výroba obalu na knihu a tvorba záložky do knihy.	1,6
	Ilustrace k přečteným příběhům (například v komiksové podobě).	1,6
	Hraní loutkového divadla pro kamarády.	1,3,4
Organizování delších turistických vycházek do okolí / Děvín, Prokopské údolí, ZOO Troja .../	1,6	

2. Lidé kolem nás

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Rodina	<p>Besedy o rodině a rodičích – jaké mají povinnosti rodiče, jaké my. Povolání našich rodičů, hra na řemesla Povídání o našich prarodičích. Jak se nazývají příbuzní naší rodiny (kdo je bratranec, švagr, strýc...).</p>	<p>3,4 3,4 3,4 3,4,6</p>
Kamarádi	<p>Pokusy o sestavení rodokmenu naší rodiny. Výroba dáreků pro radost maminkám a tatínkům.</p> <p>Sestavování Pravidel přátelství pro družinu – pravidla soužití, žebříčky hodnot. Besedy o našem teritoriu: hra – Místo po mé pravici je volné, přeji si, aby tam seděl(a)..., protože... Hra na malíře a malba portrétu kamaráda, vysvětlení, proč je našim kamarádem. Skupinový portrét naší družiny Hra na poznávání kamaráda po hlase nebo hmatu, máme-li zavázané oči). Povídání si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák. Hlazení po duši - povědět něco hezkého o spolužákovi Co je to vandalismus, oprava poškozených her, hraček, úklid školních tašek, věnování se sebeobslužné práci. Nejsme všichni stejní – uvědomování si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky či tělesně). Zkouška dorozumívání se jen odezíráním, vcítění se do situace neslyšících lidí / pantomima /. Představit si pocity nevidomého člověka (zavázané oči a navigace ke zdroji zvuku). Zkouška role nevidomého a jeho průvodce (hra: Roboti) Cvičení hmatu (určování předmětů pod dekou – Kimova hra). Orientace v prostoru – zkusíme na hřišti dojít poslepu k cíli. Zkouška poslepu namalovat jednoduchý obrázek na tabuli – hra: Slepý malíř. Čtení pohádek z různých světadílů. Povídání si o jiných národech, zemích. V čem se národy liší, v čem jsou obyvatelé jiných zemí jiní než my.</p>	<p>2,3,4 2,3,4 1,3,4 3,6 1,3,5 1,3,4 1-6 2,5,6 3,5 4,5 3,4,5 1,6 2,3,4 2,4,5 1,2 3,6 1,2,6</p>
Svátky a oslavy	<p>Seznamování se jmény v kalendáři, zjišťování svátků a narozenin spolužáků. Povídání si o oslavách, dárcích. Advent – vnímání začínající atmosféry Vánoc, čtení o Vánocích, vyprávění o smyslu adventní doby. Výroba Mikuláše, čerta, anděla. Vyprávění o vánočních zvycích, dodržovaných v naší rodině. Zpěv koledí, recitace básniček. Výroba vánočních ozdob z různých materiálů.</p>	<p>1,4,5 2,3 3,4 1,3 1,6 1,2,6</p>

Jak se správně chovat	Modelace figurek ze slaného nebo vizovického těsta.	1,2,6
	Výzdoba družiny vánočními motivy.	6
	Výroba dárečků pro důchodce	1,2,3,6
	Příprava na vánoční trhy pro rodiče, prarodiče, kamarády.	2,6
	Výroba přáníček k Vánocům a jmenovek k dárkům.	4,6
	Uspořádání vánoční besídky.	1-6
	Kresba ohňostroje.	1,6
	Karneval – výroba masek a doplňky k nim, Halloweenská slavnost.	1,2,4
	Valentýn – výroba srdíčka pro toho, koho máme rádi.	3,4
	Velikonoce – čtení o národních zvycích spojených s jarem.	1,3
	Malování a zdobení kraslic (batikou, polepováním, voskem...).	1,6
	Výzdoba družiny a okna symboly Velikonoc (kresba, vystřihování).	5,6
	Pletení pomlázky, setí osení.	2,6
	Zpěv písniček o jaru, koledy, říkadla.	1,3,6
	Den dětí - hry, soutěže, diskotéka.	1,2,3,6
	Besedy o „kouzelných“ slovech (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich významu, vymyšlení drobných příběhů, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli.	1,2,3
	Scénky s kouzelnými slovíčky (a bez nich).	1,2,3
	Správné zdravení, podání ruky, požádání o něco, poděkování.	3,4
	Besedy o tom, čím můžeme druhého potěšit - dárkem, pochvalou, chováním, úsměvem. Denně si uvědomovat slušné a laskavé chování.	1-6
	Hry na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností, hodnocení našeho chování ve školní jídelně.	2,3,4
	Besedy o správném chování při návštěvě divadla.	1,3
	Scénky s náměty: Přicházíme do divadla, Opozdili jsme se, Kdy tleskat, Jak se chovat o přestávce apod.	1,2
	Pravidelné (1x měsíčně) návštěvy dětských divadelních představení v Kulturním centru na Novodvorské.	1-6
	Vyprávění o zážitcích z divadla, kreslení obrázků z představení.	4,6
	Soutěže v poznávání hudebních nástrojů podle tvaru a zvuku- hra: Na kapelníka.	1,2
	Malování hudebních nástrojů.	1,6
	Výstavy na panelech ve vestibulu školy a na chodbách z prací vyrobených v družině.	1-6
	Besedy o vhodném a nevhodném chování v dopravních prostředcích, na silnicích, o následcích dopravní nekázně.	1-5
	Hry scének na téma: Jak se chováme při cestě autobusem, vlakem.	1-5
	Zdokonalování a procvičování chování na chodníku, na silnici, na přechodech...	1-6
	Cvičení jazyka (jazykolamy, dechová cvičení, správná výslovnost).	1,3,5
	Pomocí říkadel a básniček cvičení rytmu a melodie řeči.	1,3,5
	Vyprávění pohádek a příběhů ze života.	3,5,6
Dramatizace jednoduchých pohádek a příběhů.	1,2,6	
Pantomimické předvádění povolání, zvířata, sporty, pocity.	2,3,5,6	
Seznámení se s pravidly slušného chování ve veřej. prostorách.	1,3,5	
Povídání si o pořadech v televizi, v rozhlase, doporučení vhodných pořadů, proč se nám líbí.	3,6	

	Porovnávání reality (naše zkušenosti) s filmovými příběhy. Vědomostní „televizní“ soutěže – příprava a hra.	2,3,5 1,2,6
--	--	----------------

3. Lidé a čas

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Náš denní režim	Vyprávění o zásadách pravidelného denního režimu, rozlišování povinnosti a zábavy.	1,2,3,6
	Kreslení, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnovat nejvíce času, co se musí dělat každodenně. Nad kresbami besedy.	1,5,6
	Hry na jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazování vhodné denní doby a odhad, jak dlouho se jim většinou věnujeme.	2,5,6
	Besedy o čase, který lidé promarní, příklady, kdy čas využíváme špatně.	1,2,6
	Společná příprava týdenního plánu činnosti školní družiny.	1,2
	Plánování odpočinku po příchodu ze školy, formou kvízu zjišťovat, čemu se říká aktivní odpočinek.	1,6
	Besedy o možnostech správného využívání volného času, inspirace u jiných lidí.	3,6
	Vyprávění drobných příběhů, v nichž se střídají příjemné i nepříjemné události.	2,3,4
	Plánování správného režimu jednoho běžného dne, týdne.	1-5
	Besedy na téma: Jak jsem trávil víkend, malování, co jsme zažili a navrhování programu pro další víkendy.	2-6
	Tvorba ročního kalendáře důležitých akcí družiny.	3,4
	Využívání her, při nichž se cvičí paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení.	1,3
	Vyprávění o oblíbených předmětech a proč je máme rádi.	1,3
	Výroba papírových hodin s pohyblivými ručičkami.	2,3,6
	Vyprávění příhod, v nichž měl význam čas (co znamená přijít včas / pozdě).	1,3
	Besedy o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění.	5,6
	Ohlédnutí se za prázdninami. Shromáždění pohledů a obrázků z míst, která jsme navštívili, a povídání si o nich. Z obrázků vytvořit prázdninový vláček.	1,2,6
	Příprava plánu všech aktivit, kterým se chceme v létě věnovat, sestavení kalendáře. Po prázdninách porovnání plánů se skutečností.	1,2,6
	Jak se mění lidé, věci, budovy a město	Prohlížení fotografií známých i neznámých lidí, hledání rozdílů typických pro jednotlivá věková období.
Chronologické řazení fotografií / obrázky osob, které představují jednotlivé fáze života.		1,2
Vyprávění nejzajímavějších příhod z našeho raného dětství.		1,3,5
Besedy o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, doplňky, spotřebiče atd.).		1,3
Kresba moderních spotřebičů, návrhy pomocníků pro budoucnost.		4,6
Vyprávění o tom, jak nám technika pomáhá nebo naopak škodí	2-6	

ve volném čase.	
Pátrání po tom, jak vypadala škola, do níž chodili naši rodiče.	5,6
Povídání o tom, jak děti pomáhaly doma dříve a jak dnes.	1,3
Prohlížení starých časopisů o módě, bydlení, vaření, atd.	1,5,6
Pořádání módní přehlídky (moderátoři z našich řad).	5,6
Na vycházce sledování rozdílů mezi novostavbami a starými domy.	1,3,5
Výroba domovních znamení našeho domu.	2,5,6
Besedy o starých řemeslech (řezbář, kovář, hrnčíř, bednář, švec, tkadlec atd.).	1,3,6
Návštěva keramické dílny.	1,5,6
Pátrání, jak se žilo na hradech a zámcích – společně kreslení hradu s jeho okolím.	1,2,3,6

4. Rozmanitosti přírody

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Příroda kolem nás	Na vycházkách pozorování přírody, porovnávání jednotlivých druhů rostlin s encyklopedií.	1,3,5,6
	Při vycházkách do lesa upevňování pravidel chování v přírodě, sběr plodů a zhotovování různých výrobků z nich.	3,5,6
	Stavby objektů (nejen domečků) z přírodnin v lesíku na Dobešce.	2,5,6
	Výroba „lesního skřítky“, jméno, domeček, povídání příběhů, které mohl zažít.	1,2,6
	Poznávání hmyzu s pomocí encyklopedií.	1,2
	Četba knihy Ferda Mravenec a kresba mravenců a jiných brouků.	1,6
	Povídání si o mraveništi.	1,2
	Při vycházce pozorování života na stromech.	1,2,3
	Kreslení a modelování ptačího hnízda s mláďaty.	1,2,6
	Poznávání ptáků podle vzhledu a zpěvu.	1,2,4
	V zimě pozorování ptačích stop ve sněhu.	1,2
	Sledování různých druhů tažných ptáků, zjišťování, kam a kdy odlétají.	1,2,3
	Povídání si o různých druzích květin a o podmínkách k jejich životu.	3,5,6
	Péče o květiny – pěstování, zalévání.	1,2,6
	Pozorování klíčení semínek osení.	2,6
	Hraní pexesa nebo kvarteta s náměty živočichů a rostlin.	1,2,4
	Při vycházce sledování života pod zvednutým kamenem.	4,5
	Sběr zajímavých kamenů a jiných přírodnin.	1,2,6
	Malba na obálky, které jsme donesli z vycházek.	2,6
	Návrhy a zhotovení různých druhů „šperků“ z přírodnin.	1,2,6
Napodobování hlasů zvířat.	2,3,4	
Soutěže ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat a rostlin.	2,4,6	
Besedy o právech každého živočicha na život. Vyprávění a návštěva útulku pro zvířata.	2,3,5	
Při vycházce do lesa naslouchání zvukům přírody, určování původce	1,6	

	<p>zvuků, tříbení smyslů. Vyprávění o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností vysvětlit, jakou péči vyžadují. Sledování výcviku psa, vysvětlení, jak se pes učí. Kresby domácích mazlíčků. Adopce „našeho“ zvířátka v pražské ZOO, návštěva ZOO. Získávání informací o životě zvířat v ZOO. Z barevných papírů skládání (origami) zvířátek.</p>	<p>1,3, 6 1,2,3,6 2,4,6 1,3,6 1,3,6 1,2,6</p>
Roční období	<p>Besedy o ročních obdobích – sledování změn v přírodě, život zvířat, vztahy zvířat. Soutěže v získaných znalostech o přírodě. Četba o přírodě a jejích proměnách. Koláže charakterizující jednotlivé měsíce (roční období). Zpěv písniček a básniček s přírodní tematikou. Dramatizace jednoduchých pohádek se zvířecími hrdiny. Soutěže v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, vůně a chuti. Výroba a pouštění draků. Kresba a výroba určitého stromu v jednotlivých ročních obdobích. Využívání podzimních listů a plodů pro koláže, zahrádky. Obtiskávání listů – využívání různých technik výtvarné činnosti. Poznávání hub (práce s obrázky a atlasem). Výroba houbiček. Výroba jednoduchého krmítka, krmení ptáčků i vodního ptactva na Vltavě. Na vycházkách pozorování života podél Vltavy. Kresba a výroba prvních jarních květin</p>	<p>1,2 1,2,3 1,3 1,2,3 1,3,5 1,3 1,3 2 1,2,3 2,6 2,6 1,3 1,3 1,6 1,3 1,6</p>
Počasí	<p>Besedy o počasí, jaké máme rádi, jaké je jinde ve světě, může skrývat i nebezpečí (bouřka, náledí...) Seznamování s pranostikami, vysvětlování jejich významu. Pozorování počasí podle nástěnné meteorologické stanice. Barvy a kresba duhy, bouřky.</p>	<p>1,3 1,2,3 1,2 1,2,3</p>
Voda	<p>Besedy o vodě, jejích skupenstvích a o významu vody, s využitím obrázkového materiálu z dětských encyklopedií. Podle fantazie a vlastních poznatků kresba koloběhu vody v přírodě. Besedy o ochraně a čistotě vod.</p>	<p>1,2 1,3,6 1,2</p>
Chráníme životní prostředí	<p>Pozorování čistoty a úprava okolí. Co a jak by se dalo zlepšit? Ekologická znalostní soutěž. Besedy o svátku Den Země... Pomoc při úklidu okolí školy. Třídění odpadu již v družině, následný odnos do kontejnerů (nejsme líní). Sběr papír a plastových víček. Besedy o tom, jak člověk škodí, nebo prospívá životnímu prostředí. Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě. Při výletu do přírody poznávání rostlin, plodů (léčivé / jedovaté). Lisování rostlin, které rostou na našich lukách a tvorba herbáře.</p>	<p>1,2,3,5 1,2,5 2,4,5 5,6 1,5,6 1,2,6 1,6 1,2 1,6</p>

5. Člověk a jeho zdraví

Tématický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Poznáváme své tělo	Zjišťování zajímavostí o lidském těle z encyklopedií. Obkreslování postavy ve skutečné velikosti na balicí papír, popis názvů částí těla a dokreslování důležitých orgánů.	1,2 3,4,5
Pečujeme o své zdraví	<p>Vyprávění o otužování a zdravém životním stylu.</p> <p>Správná relaxace a odpočinek (tělesně a psychicky).</p> <p>Kontrola dodržování běžné denní hygieny (čistota rukou), čistota oděvu a jeho vhodnost.</p> <p>Besedy o osobní hygieně a jejím významu.</p> <p>Ujasnění a dodržování hygienických zásad při kašlání, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňování vzájemně na prohřešky.</p> <p>Povídání o péči o náš chrup, o prohlídce u zubaře.</p> <p>Sestavování desatera zásad zdravé výživy.</p> <p>Kresba ovoce a zeleniny.</p> <p>Sestavování zdravého jídelníčku a doplňování kreslenými nebo vystřiženými obrázky.</p> <p>Vystřihování obrázků různých jídel (z časopisů a letáků), rozdělení na zdravá a méně zdravá, tvorba koláže.</p> <p>Povídání o dětských nemocech a jejich léčení, prevence.</p> <p>Besedy o režimu dne při léčení doma na lůžku.</p> <p>Povídání, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky, co je to respirační doba léků atd.</p> <p>Pokusy ošetřovat jednoduchá zranění.</p> <p>Vyprávění, jak předcházet úrazům, co se může stát při koupání, při jízdě na kole apod.</p> <p>Hra na lékaře a pacienta. Nebát se návštěvy ordinace.</p> <p>Seznámení s neznámějšími léčivkami, vysvětlování účinků a použití.</p> <p>Poznávání nebezpečných a jedovatých rostlin.</p> <p>Besedy, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé apod.) jak se zachovat při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, jak přivolat pomoc dospělého.</p> <p>Telefonování – jak oznámit úraz, přivolat pomoc.</p> <p>Jak používat lékárníčku a zásady první pomoci.</p> <p>Procvičování krátkých jógových cvičení na protažení a správné držení těla.</p> <p>Dodržování správného dýchání.</p> <p>Rozvoj představitivosti, soustředění a sebepoznání.</p>	<p>1,3</p> <p>5,6</p> <p>3,5,6</p> <p>1,4,5</p> <p>1,2,3</p> <p>1,2,3</p> <p>1,2</p> <p>1,3,6</p> <p>3,4</p> <p>1,2,3,6</p> <p>1,6</p> <p>1,3</p> <p>1,2,3</p> <p>1,2</p> <p>1,3</p> <p>2,3</p> <p>1,3</p> <p>1,2,6</p> <p>1,3,5</p> <p>1,4</p> <p>1-5</p> <p>1,6</p> <p>1,2</p> <p>1,2,4,6</p>
Chodíme ven	<p>Vycházky do přírody, na dětské a školní hřiště.</p> <p>Při pobytu na dvoře školy hrajeme pohybové a míčové hry.</p>	<p>5,6</p> <p>6</p>

Organizování závodivých a sportovních her	6
Prohlubování znalostí o živé a neživé přírodě.	1,4,5,6
Při vycházkách překonávání přírodních překážek, využívání přírodního prostředí ke hrám.	5,6
Hraní her propojujících tělesnou zdatnost s rozvojem paměti, orientací v přírodě atd.	6
Při vycházkách do zimní přírody sledování stop zvířat na sněhu.	3,5,6
Soutěže ve stavbě sněhuláků.	6
Závody v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky apod.	6
Do sněhové plochy vyšlapávání obrazů, obtisk anděla apod.	6
Seznamování s pravidly míčových her a cvičení v jejich dodržování.	1,6
Hry na rozhodčí – být objektivní, vědět, co je „fair play“.	1,2,5
Zdokonalování obratnosti a síly při lezeckých aktivitách.	1,6

Ekonomické, materiální a personální podmínky

Ekonomické:

- Poplatek za ŠD činí 600,- Kč měsíčně a platí se ve třech splátkách na účet školy. Část těchto finančních prostředků je použita na nákup materiálu (papíry, barvy, lepidla a jiné pomůcky, hry a hračky).
- Poplatek za ŠK činí 1000,- Kč ročně a je splatný jednorázově při přihlášení žáka do klubu na účet školy.

Materiální:

- Prostředí ŠD je velmi dobré a bezpečné. Pro svou činnost využíváme 2 samostatné místnosti, 5 tříd, kde se dopoledne učí. Podle rozvrhu dále tělocvičnu, počítačovou učebnu, horolezeckou stěnu, školní kuchyňku a jídelnu.
- Místnosti družiny jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem a herními kouty, policemi na stavebnice a knihovnou, množstvím stolních her a hračkami.
- V odpoledních hodinách máme k dispozici 2 školní hřiště s umělým povrchem, část zahrady, kde jsou houpačky, průlezky, stůl na ping-pong a pískoviště. Využíváme též školní skleník.
- ŠK využívá jednu místnost, která je vybavena volnočasovými komponenty (fotbálek, šipky, pracovní ponk, pohovky...)

V okolí školy využíváme dětské hřiště vybavené dřevěným programem (houpačky, prolézačky, domek, skluzavky, lavičky a pískoviště) Na Mlejнку. Navštěvujeme lesopark Dobeška. Na vycházku chodíme k Vltavě i do dalších městských částí.

Personální:

- Pedagogické působení zajišťuje 7 vychovatelek a 2 vychovatelé, kteří splňují odborné vzdělání pedagogického směru obor vychovatelství. Odborné zaměření si budou všichni dále prohlubovat v akreditovaných kurzech i studiem na vysoké škole. K dispozici je 1 asistentka.
- V případě onemocnění učitelky jsou vychovatelky schopny ji zastoupit ve vyučování.

Evaluace ve školní družině

Má-li mít evaluace smysl, musí mít pedagogové jasný cíl, ke kterému se budou po celou dobu edukace / výchovy / ubírat. Aby byla tato zásada dodržena, je prováděna pravidelná evaluace formou dotazníků pro rodiče ve 4letých cyklech, náhodnými kontrolami, řízeným rozhovorem, hospitacemi, ale i sledováním výsledků z veřejné činnosti žáků. Na konci školního roku dochází ke zpětnému rozboru evaluace, která je podkladem k úvahám nad kvalitou odvedené práce a impulzem k případnému zlepšení.

Hygiena a bezpečnost v ŠD

- Jednotlivá oddělení ŠD se naplňují do počtu 30 zapsaných dětí. Mimo školní budovu smí 1 vychovatelka doprovázet maximálně 25 dětí. Oddělení jsou vybavena odpovídajícím nábytkem. Koberce jsou pravidelně vysávány a podlahy myté mokrou cestou, místnosti jsou pravidelně větrány okny.
- Vychovatelky sestavují vhodnou strukturu režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu. Dbají na vhodný stravovací a pitný režim (odpolední svačinu a pití zajišťují rodiče).
- Vychovatelky se snaží vytvářet podmínky pro příznivé sociální klima (respekt k potřebám jedince, věková přiměřenost, motivující hodnocení, ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími sociálně nežádoucími jevy) a spoluúčast žáků na životě družiny.
- Na začátku (i v průběhu) školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti, chování a společenských normách v ZŠ, ŠD a ŠK na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu VVP. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.
- Při úrazu vychovatelka poskytne žákovi první pomoc, zajistí ošetření lékařem, úraz zapíše do knihy úrazů a oznámí jej vedení školy a rodičům. Lékárnička pro první pomoc je umístěna v I. oddělení družiny a je přístupna všem oddělením. Telefonní čísla rodičů v případě úrazu jsou uvedena v zápisních lístcích a přehledu VVP.
- Vychovatelky spolupracují s rodiči i třídní učitelkou a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy.

Školní vzdělávací program pro ŠD a ŠK je k dispozici na webových stránkách školy, v tištěné podobě u vedení školy a u vedoucí vychovatelky.